

Møte nr 2/2015 i Avlsrådet for sau

Tid:	Tirsdag 1. september 2015, kl. 10:00 – 11:30
Sted:	Telefonmøte
Medlemmer 2015-2017:	Ivar G. Slettemoen, leder Bjørn-Arne Skoglund, region Nord Kent Berg, region Midt Per Johan Lyse, region Vest - forfall Sven Reiersen, region Øst Finn Avdem, Nortura Berit Pettersen, KLF Gunnar Klemetsdal, IHA/NMBU
Medlemmer 2013-2015:	Roar Berglund, region Nord (forfall) Torstein Steine, IHA/NMBU
Observatører:	Inger Anne Boman, avlsforsker (referent på møtet)
Sekretær:	Thor Blichfeldt, avls- og seminsjef

Avls- og seminsjef Thor Blichfeldt er saksbehandler hvis ikke noe annet er anført under den enkelte saken.

Sakliste

23	Godkjenning av innkalling og sakliste.....	2
24	Godkjenning av referatet fra Avlsrådsmøtet 16.-17. juni 2015.....	2
25	Visjon for saueavlen	3
25.1	Visjon –versjon av 24. august 2015	3
25.2	NSG sin strategiplan.....	4
25.3	Begrepet visjon: Endre det til avlsmål?	4
25.4	Avlsmål for norsk saueavl – ferdigstilt og vedtatt	4
25.5	Rasespesifikke avlsmål?	5
25.6	Videre framdrift	5
26	Avlstatutten til vær som er minst 4,5 år gammel	6
27	Eventuelt.....	7
27.1	Neste møte i Avlsrådet	7

23 Godkjenning av innkalling og sakliste

Om deltakere på dagens møte

Dette er det første møtet i det nye Avlsrådet med funksjonstid juli 2015 – juni 2017.

Seks av medlemmene fra forrige periode fortsetter, og så har vi to endringer:

- I region Nord har Bjørn Arne Skoglund tatt over for Roar Berglund
- Fra IHA/NMBU har Gunnar Klemetsdal tatt over for Torstein Steine

Sak 24 i dette møtet er godkjenning av referatet fra møtet i juni 2015. Formelt sett er det deltakerne på møtet som skal godkjenne referatet, det vil si Avlsrådet som hadde sin funksjonstid ut juni 2015.

De andre sakene på saklista skal det nye avlsrådet stemme over, inklusive denne saken.

Jeg har bedt Torstein Steine om å delta på sak 25 Visjon for saueavlen selv om det er Gunnar som nå er medlem i Avlsrådet. Det har jeg gjort fordi Torstein har engasjert seg i saken, og at han har bred erfaring fra tilsvarende problemstillinger som avlssjef i Geno.

Avlsforskerne og avlskonsulentene er vanligvis med som observatører på møtene i Avlsrådet. Det er vanskelig å administrere et telefonmøte med veldig mange deltakere, og derfor er det bare Inger Anne Boman som deltar denne gangen for å bistå meg som referent fra møtet.

Saker til eventuelt?

Det ble ikke meldt noen saker til Eventuelt.

Vedtak:

- **Innkallingen og saklista godkjennes.**
- **Medlemmene i det forrige Avlsrådet har stemmerett ved godkjenning av referatet fra møtet i juni 2015.**
- **Torstein Steine har uttalerett i saken om Visjon for saueavlen.**

24 Godkjenning av referatet fra Avlsrådsmøtet 16.-17. juni 2015

Utkast til referat, datert 16.08.2016, ble sendt ut på e-post den 16. august, og det kom veldig få kommentarer. De fleste som svarte godkjente referatet slik det forelå.

Referatet som nå er sendt ut (datert 30. august), inneholder endringer på følgende saker:

Sak 3/2015 Visjon for saueavlen

Referatet inneholder nå den versjonen av visjonen som forelå da saken ble avsluttet i møtet 16. juni.

Jeg ber Avlsrådet ta stilling til om det er hensiktsmessig å ha med denne utgaven av visjonen i referatet, da vi vet at den er endret (og forbedret) etter den tid. Jeg mener vi skal droppe å ta med forslaget, da det er uheldig å ha så mange publiserte versjoner.

Sak 18/2015 Søknad om å danne ny værering i Nord-Hordaland

Her har jeg nå tatt inn vedtaket som ble gjort i saken i Region Vest og som ble referert på møtet av Per Johan, slik at dette er dokumentert.

Retting av ordfeil

Jeg har rettet ordfeilene som Inger Anne har funnet.

Vedtak:

Referatet godkjennes som det foreligger i utkastet datert 30.08.2015.

25 Visjon for saueavlen

Ivar og Sven har revidert visjonen siden forrige møte, og jeg mottok den 29. juli. Dette er samme versjon som Ivar sendte til alle medlemmene av Avlsrådet på e-post 24. august.

Ivar presenterte denne visjonen for styret i NSG 20. august, sammen med Sven og meg. Det ble noe spørsmål og diskusjon, men ingen tid til å gå i dybden slik at visjonen kunne ferdigstilles på møtet. Styret lovte en rask behandling, og så vil vi få en tilbakemelding.

Ivar ønsker at Avlsrådet vedtar visjonen, og at den så sendes til styret for en endelig gjennomgang.

25.1 Visjon –versjon av 24. august 2015

Etter utsendingen til medlemmene i Avlsrådet den 20. august kom det innspill fra blant annet Per Johan, og Ivar reviderte utkastet enda en gang.

Den siste versjonen (som jeg har datert 24. august) er presentert nedenfor.

Visjon for sauen som er med i Nsg sitt avlsopplegg: Fornøgde søyer gir fornøgde sauebønder.

Nsg vil gjennom avlstiltak, gjennomført i ringavdelingar/ ringar arbeide for stor avlsframgang basert på nødvendige registreringar i Sauekontrollen. Sikkerheit for indeksane er viktig. Vi vil arbeide for:

- Avle fram sunne, produktive, holdbare og arbeidseffektive søyer som gir best mogeleg utbytte for eigaren
- Avlen skal vera basert på god dyrevelferd og naturgitte beite - ressursar.
- Vi vil ha ein sau som meistrar sine lam før og etter lamming fram til sank/ haustveging
- Vi vil ha ein sau som føder lett.
- Jur og spenar ynskjer vi slik at lamma lett lærer å suge.
- Vi vil ha ein sau med mindre risiko for mastitt, buk-brokk og skjedeframfall.
- Vi vil arbeide for at lamma har best mogeleg tilvekst fram til sank basert på moras mjølkeevne og lammets eigentilvekst.
- Kjøttfylde og feitt ynskjer vi slik marknaden etterspør samstundes som det helsemessige aspekt for sauen blir ivareteke.
- I avlen for ullkvalitet skal pris og kvalitet som marknaden etterspør vektleggast.

Kommentarar og diskusjonstema:

Dette er 7 punkt som er lagt fram for leiarane av avlsutvalga i fylka og Avlsrådet. Det er naturlg at saka blir lagt fram for styret i Nsg. Dei 2 fyrste punkta er tidlegare vedtekne av Nsg.

Endeleg vedteken visjon skal vera retningsgivande for avlsarbeidet.

Ein visjon er viktig for å vise kva vi vil, og at alle internt og eksternt skal skjønne kva vi vil. Visjonen skal vise retningen, den skal sette ambisjonsnivået. Ambisjonane kan målsetjast og det kan lagast strategiar/ handlingsplaner for å nå måla. Difor er det vesentleg kva for moment vi tek med. Ordval og moment inneber konsekvensar og utredningar. Visjonen bør vera konkret og lett å oppfatte. Moment om som kulturpleiar, dekke behov i marknaden fell utanom vårt ansvarsområde.

24. august 2015

Ivar G. Slettemoen, leiar i Avlsrådet.

25.2 NSG sin strategiplan

Jeg mener det er viktig at visjoner/målsettinger innen avlsarbeidet på sau finner sin plass i det overordnede planverket som NSG har vedtatt. Strategiplanen er lagt ved. Nedenfor har jeg tatt inn de punktene som er mest relevante for avlsarbeidet på sau.

Strategiplan for Norsk Sau og Geit 2012-2019

- **Visjon:**
Fornøyde småfeholdere.
- **Formål:**
Norsk Sau og Geit skal arbeide for å fremme et rasjonelt og lønnsomt saue- og geitehold basert på naturgitte ressurser og god dyrevelferd.
- **Hovedmål:**
  - *Bærekraftig produksjon med god dyrevelferd basert på mest mulig norske fôrressurser.*
  - *Sunne, produktive og arbeidseffektive avlsdyr.*
- **Hovedstrategier for å nå organisasjonens mål:**
  - *Alle småfeholdere skal ha tilgang til et godt avlsmateriale som videreutvikles gjennom et effektivt nasjonalt avlsarbeid*

Ivar har forsøkt å innpasse sine visjoner til NSG sin strategiplan ved å lage en overskrift over sine visjoner som knytter an til NSG sin visjon.

25.3 Begrepet visjon: Endre det til avlsmål?

Jeg tror det er uheldig at vi har en vedtatt visjon for NSG, og at vi opererer med egne visjoner innen det enkelte fagområdet.

Torstein Steine sin kommentar til det Ivar har kalt visjoner, er at dette er hovedmål i avlsarbeidet på sau.

Jeg foreslår at vi heretter bruker begrepet «**Avlsmål**».

Flertallet i Avlsrådet var enige om at «Avlsmål» var et bedre begrep enn «Visjon».

25.4 Avlsmål for norsk saueavl – ferdigstilt og vedtatt

Til møtet hadde vi tre forslag til «Avlsmål»

- Et meget kort og overordnet forslag fra Torstein
- Et middels detaljert forslag fra Thor
- Et detaljert forslag fra Ivar

Etter noe diskusjon samlet Avlsrådet seg om det middels detaljerte forslaget og arbeidet videre med det. Ettersom dette var et telefonmøte, fikk vi ikke noen avstemming over et endelig forslaget der både ordlyd og lay-out var fastlagt.

Etter møtet har sekretæren foretatt mindre tekstmessige justering, men ikke foretatt endringer som går på innholdet.

Avlsmålet, med ett hovedmål og 4 delmål, som nå foreligger til godkjenning er presentert nedenfor.

Hovedmål: Avlsarbeidet på sau skal bidra til å styrke økonomien i saueholdet

Delmål:

- 1) Størst mulig avlsframgang innenfor rammene av bærekraftig utvikling og god dyrevelferd
- 2) Framgang for egenskaper i avlsarbeidet som:
  - a) gir produkter som forbrukerne etterspør
  - b) bidrar til redusert arbeidsforbruk i produksjonen, spesielt i lamminga
  - c) styrker bruken av beite og andre norske fôrressurser
  - d) bedrer dyrevelferden
- 3) Effektiv spredning av avlsframgangen fra avlsbesetningene til bruksbesetningene
- 4) Et avlsarbeid som ivaretar interessene til NSG sine medlemmer, både bruksbesetningene ("de mange") og avlsbesetningene (værreringsmedlemmene)

Vedtak:

Avlsrådet godkjenner forslaget til avlsmål for norsk saueavl.

25.5 Rasespesifikke avlsmål?

Ivar har begrenset sine målsettinger til å omfatte rasene som inngår i NSG sitt avlsopplegg, NKS, spælsau, sjeviotsau og pelssau.

Det vedtatte forslaget er helt rasenøytralt.

Hvordan får vi gjennom formulering av avlsmål ivare tatt at ikke alle raser skal være lik NKS, for eksempel at

- spælsauen skal ha et godt flokkinstinkt
- sjeviotsauen skal være mindre, nøysom sau med et relativt lavt lammetall
- pelssauen skal gi et skinn med god pelsskvalitet

Vedtak:

Rasespesifikke avlsmål løses gjennom å spesifisere hvilke egenskaper som det avles for i den enkelte rase, og hvilken vekt det legges på de ulike egenskapene.

25.6 Videre framdrift

1. Sekretæren ferdigstiller forslaget til Avlsmål og sender det ut sammen med referatet fra møtet
2. Referatet godkjennes
3. Avlsrådets vedtatte forslag oversendes styret i NSG.

26 Avlstatutten til vær som er minst 4,5 år gammel

Under Eventuelt i forrige møte (sak 22.4 / 2015) fremmet Region Midt et «benkeforslag» på møtet om at en vær må være minst 4,5 år gammel for å få avlstatutten (i dagens regelverk minst 3,5 år).

Hensikten med forslaget er å få større sikkerhet på O-indeksen som er grunnlaget for å velge ut væren. Hvis væren er minst 4,5 år får vi med oss 3 årganger med slaktede avkom etter væren, og 2 årganger med døtre i produksjon i ringen hvor væren er avkomsgransket. Vi får da forhåpentligvis mindre endringer i avlsverdi etter at en vær har blitt valgt til beste vær og oppdretteren har fått avlsstatuetten.

Vi stemte så over 2 alternative forslag til vedtak:

- Region Midt (væren minst 4,5)
- Dagens regelverk (væren minst 3,5 år)

Forslaget fra Region Midt fikk 3 stemmer, dagens regelverk 2 stemmer (leder og nestleder i Avlsrådet), 3 stemte blankt, og 1 var ikke tilstede.

Vedtaket i sak 22.4 / 2015 ble dermed:

- *Regelverket for tildeling av Avlsstatuetten endres slik at væren må være minst 4,5 år ved tildeling.*
- *I 2015 deles det ikke ut noen Avlsstatuett*
- *I 2016 deles statuett ut til beste vær født 2012 og tidligere.*

Dette er det snaueste flertallet jeg har sett i noen sak på mine 10 år som sekretær i Avlsrådet.

Jeg ønsker derfor at det nye avlsrådet bekrefter vedtaket som ble gjort i juni. Jeg oppfordrer samtidig om at de som stemte blankt gjør seg opp en mening om saken.

Alternativ A:

Avlsrådet bekrefter vedtaket i sak 22.4 / 2015 (væren minst 4,5 år gammel)

Alternativ B:

Avlsrådet opphever vedtaket i sak 22.4 / 2015, og vil beholde det gamle kravet om at væren skal være minst 3,5 år gammel.

Alternativ A fikk 6 stemmer, og Alternativ B fikk 1 stemme.

Vedtaket:

Avlsrådet bekrefter at vedtaket som ble gjort i sak 22.4 / 2015 skal bli stående.

27 Eventuelt

27.1 Neste møte i Avlsrådet

Vi følger planen som ble lagt i juni-møtet (sak 22.5 / 2015).

Plan for kommende arbeidsår for Avlsrådet og regionutvalgene:

- *Todagers møte i første halvdel av februar 2016*
  - *Dag 1*
    - *Fellesmøte med alle regionutvalgene og Avlsrådet*
    - *Møte i det enkelte regionutvalg (årsmelding, regnskap osv).*
  - *Dag 2*
    - *Møte i Avlsrådet med vedtak i aktuelle saker*
- *Todagers møte midt i juni 2016*
  - *Dag 1*
    - *Fellesmøte med alle regionutvalgene og Avlsrådet*
    - *Møte i det enkelte regionutvalg (plan for kommende avlsår osv).*
  - *Dag 2*
    - *Møte i Avlsrådet med vedtak i aktuelle saker*

Hvis arbeidet med avls- og seminbudsjettet for 2016 viser at det er behov for større endringer i forhold til 2015, vil det bli holdt et telefonmøte i Avlsrådet i november/desember 2015.